HE 121/2021 vp

Suojeluasiantuntija Liisa Toopakka

Suomen luonnonsuojeluliitto ry

YmV 28.9.2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa seuraavaa:

On hyvä, että rakennusluvan osalta yva-hankkeissa osallisten piiriä laajennetaan koskemaan rekisteröityjä yhteisöjä, joiden toimialaan kuuluu ympäristön-, terveyden- ja luonnonsuojelun edistäminen. Valitusoikeuden pitää koskea myös rakennus- ja toimenpidelupia yleiskaavojen lisäksi, koska vasta rakennusluvassa täsmentyvät hankkeiden yksityiskohdat, kuten koko ja muut ominaisuudet, joilla on ratkaiseva merkitys ympäristövaikutuksissa. Valitusoikeus on siten ainoa tehokas keino turvata kansalaisyhteiskunnan mahdollisuudet vaikuttaa ympäristöön laajasti perustuslain 20 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Järjestöjen muutoksenhakuoikeuden pitäisi koskea muitakin rakennus- ja toimenpidelupia kuin yva-hankkeita.

Uusiutuva energian käytön edistäminen esimerkiksi RED II toimeenpanolla on tärkeää. Artiklassa 15.4 ei määritellä tarkkaa toteutustapaa, ja eri maissa asiaa on edistetty erilaisin käytännöin. Toivottavasti Suomessa otetaan käyttöön meille toimivimmat keinot, jotka ohjaavat tehokkaasti kestävän uusiutuvan energian käyttöön.

Nykysäätely ei varmista metsäbiomassojen kestävyyttä, uusiutuvan energian käytön lisääminen saattaa meillä johtaa kestämättömien jakeiden energiakäyttöön. On riski, että uusiutuvan energian edistäminen lisää aina ilmastolla ja ympäristölle haitallisten jakeiden käyttöä.

Esityksessä arvioidaan, että vaatimuksilla voi olla pieni lisäävä vaikutus biokattiloiden ja takkojen hankintoihin. Afryn selvityksen mukaan puun polttaminen Suomessa tulee lisääntymään 30-40% prosenttia vuoteen 2030 mennessä[i]. Puun polton hiilidioksidipäästöt ovat fossiilisia suuremmat lämpötehoa kohti, ja erityisesti järeämpien jakeiden polttamisen vaikutus on ilmastoa lämmittävä. Lisääntyvä käyttöpaine vaarantaa myös metsien monimuotoisuutta. Tällä hetkellä poltettavan puun kestävyyskriteerit ovat riittämättömät, ja polttoon ohjautuu muun muassa järeää lahopuuta[ii]. Tilanne tulisi korjata, ja puun polttamiselle asettaa kestävyyskriteerit, eikä uusiutuvan energian tavoitetta tulisi pystyä täyttämään kestämättömillä jakeilla.

Fossiilisten vaihtoehtojen (ml. turpeen) käytöstä tulisi luopua mahdollisimman pian. Esimerkiksi Norjassa on kielletty fossiilisen lämmityksen asentaminen uusiin rakennuksiin. Suomessa pienessä määrässä uudisrakennuksia käytetään yhä fossiilisia polttoaineita.[iii]

Myös hukkalämmön hyödyntäminen on tärkeää. On varmistettava, että nyt tehtävä muutos ei osaltaan luo ohjauskeinoja, jotka hidastavat tai estävät hukkalämmön hyödyntämistä.

Lisätiedot

suojeluasiantuntija Liisa Toopakka, p. 0405042989, liisa.toopakka@sll.fi

i Metsähakkeen kysynnän kehitys ja riittävyys Suomessa, 2021, Afry

ii Ikihongat päätyivät polttopinoon Kuusamossa – Pöyristyttävää, sanoo luonnonmetsien kartoittaja, https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000008253420.html

iii RED II -direktiivin artiklan 15.4 vaikutusarvio, Motiva Oy